WASHINGTON, D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 196. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 196. VOL. LXVI.

РОКЕФЕЛЛЕР ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ НАМАГАНЬ ВИКОРИСТАТИ ТОРГІВЛЮ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ЦІЛЕЙ

Ню Йорк. — Губернатор нюйоркського [illegible] Нелсон Рокефеллер ви[illegible]ав у четвер дня 8-го жовтня ц. р. вперше із більшою промовою у справах закордонної політики. Промовляючи на прийнятті Нюйоркської Ради Торгівлі, що відбувалося в готелі Валдорф-Асторія, Рокефеллер закликав до обережности в установлюванні і поширюванні торговельних взаємин між Заходом і Сходом, зокрема вимагав дуже рішуче, щоб цю торгівлю узалежнити від ряду передумов і правил, що їх мусіли б дотримуватися Совєти, ведучи торгівлю із західніми державами, зокрема із ЗДА. Ці умови і правила мали б, на думку Рокефеллера, перешкодити Москві та комуністичним сателітам підривати і дезорганізувати для комуністичних цілей економіку вільних націй. В основному всі ці умови і правила, що їх мусіли б дотримуватися Совєти у торговельних взаєминах із Заходом, мали б на меті охорону вільних націй перед евентуальним совєтським демпінгом і перед стосуванням Совєтами дискримінаційних цін у відношенні до інших учасників торгівлі. Всі розрахунки мусіли б бути ведені на базі взаємного валютного обороту. Для запобігання совєтським порушенням передумов і правил торгівлі заінтересовані нації мали б творити обласні оборонні об'єднання, такі, як наприклад, Північно-Атлантійський Пакт (НАТО), і З'єдинені Держави мали б встановити, згідно з пропозицією Рокефеллера, Раду Економічної Оборони, завданням якої було б протидіяння совєтським намаганням до підриву чи до опанування міжнародної торгівлі. Совєтська згода дотримуватися західних умов і правил світової торгівлі мала б бути однією із головних справ на порядку нарад конференції „на вершинах" і без такої згоди збоку Совєтів не може бути взагалі мови про якесь поширювання торгівлі між Заходом і Сходом. Свою промову, присвячену справі світової торгівлі із Совєтами, виголосив Рокефеллер у присутності яких 1,400 учасників прийняття, головною темою якого було гасло: „Світовий мир через світову торгівлю і подорожі". В дальших, висловлених у цій промові міркуваннях, Рокефеллер ствердив, що спричинниками дотеперішніх обмежень у світовій торгівлі буля Совєти, а не ЗДА, і що головним фактором теперішніх совєтських змагань до поширення світової торгівлі є совєтська політична й економічна стратегія і їхні намагання використати світову торгівлю для політичних цілей, зокрема для накинення комуністичного панування світові.

Президент вернувся до столиці і вирішує справу страйку сталеварів

Вашингтон. — 8-го жовтня президент Айзенгавер вернувся з Каліфорнії, де він лікувався з перестуди, і негайно відбув таємну нараду з секретарем праці Джеймсом П. Мічеллом в справі затяжного страйку сталеварів. Після тієї наради Мічелл відлетів до Ню Йорку, щоб дізнатися, як представляється ця справа представникам сталеварів і власникам сталевих компаній. Хоч останні наради представників обидвох сторін розбилися і немає навіть вигляду на їх відновлення, то ходять поголоски, що якби власники сталеварень запропонували дещо вищу оферту про збільшення платні від тієї, яку вони зробили давніше, то сталевари вернулися б до праці, підписавши контракт на дальші два роки. Та крім цього мають існувати ще й інші причини, чому Президент не користає з закону Тефта-Гартлі для припинення страйку сталеварів. Кажуть, що оборонна продукція не відчуває ще нестачі сталі. Але одночасно треба рахуватися з тим, що збільшується число безробітних в інших промислах. Рахуються з тим, що під час судової заборони страйку обидві сторони не вели б переговорів, і внаслідок цього страйк мусів би продовжуватися після 80 днів. Президент заявив вже давніше, що у випадку страйку сталеварів вирішується не тільки справа контракту в цій промисловості, але також і засаднича проблема, чи система добровільних договорів між робітниками і працедавцями оправдує себе. Секретар праці Мічелл вже натякав, що Конгрес мусітиме ухвалити якийсь закон, який дозволяв би виходити зі сліпого кута в подібних випадках.

70,000 портових вантажників припинило страйк

Ню Йорк. — 8-го жовтня Спілка Портових Вантажників дістала судовий наказ негайно припинити страйк, який тривав 8 днів у всіх східніх і південних портах ЗДА, і який був спаралізував рух в тих портах. Провід спілки вислав депеші до всіх проводів своїх місцевих відділів, щоб негайно стягнули пікетів при причалах і почали працю в портах на східньому узбережжі від Мейну до Тексасу. В першу чергу треба буде вивантажити ті товари, вартости 30 мільйонів долярів, які швидко псуються. Судова заборона страйку видана згідно з законом Тефта-Гартлі важна покищо є на 10 днів, але пізніше її можна продовжити на 70 днів, так що вантажники не зможуть страйкувати спродовж 80 днів. Гадають, що впродовж того часу прийде до порозуміння між ними і власниками корабельних компаній, і нового страйку не буде.

В ОН розглядатимуть на першому місці плян Хрущова про роззброєння

Об'єднані Нації. — 82-членна Політична Комісія Об'єднаних Націй рішила без голосування, щоб першою точкою денного порядку Генеральної Асамблеї, після вичерпання генеральної дискусії над міжнародною ситуацією, була пропозиція Хрущова щодо „генерального і тотального" міжнародного роззброєння. Такий внесок, з уваги на найбільшу важливість самої проблеми, поставив голова Політичної Комісії австрійський делеґат д-р Франц Матч, звернувши увагу, що Генеральна Асамблея зобов'язана сприяти теперішньому частинному відпруженню в міжнародній атмосфері. Тому, що ніхто цьому не спротивився, то справа була полагоджена по думці внесення. Спершу дебатуватимуть спеціяльно над внесенням Хрущова, а після того над кількома іншими, існуючими в ОН, внесеннями, що належать до проблеми роззброєння. Плян Хрущова доповідатиме Вас. Кузнєцов. Єдиною резолюцією, що її в цій справі може прийняти Генеральна Асамблея, це відіслання внеску Хрущова до 10-членної Комісії роззброєння, яку покликали до життя чотири великодержави та яка радитиме від початку наступного року в Женеві. Другою точкою денного порядку Генеральної Асамблеї буде справа Альжиру.

Уряд і преса в Іраку мовчать про спричинників атентату на прем'єра

Багдад. — Однаково уряд, як преса в Іраку нічого не кажуть про атентатчика, чи атентатчиків на прем'єра Абдула Каріма Кассіма з минулої середи 7 ц. м., ані взагалі про підложжя того атентату і середовище, з якого воно вийшло. Радіо і преса в Каїро виразно твердять, що замах доконали комуністи, зате іракські комуністи, які контролюють майже цілу пресу в Іраку, кричать про „імперіялістів", як „ворогів народу", що хотіли знищити життя диктаторського прем'єра. Під „імперіялістами" іракські комуністи розуміють тепер у першу чергу — єгипетських націоналістів. Американський амбасадор Джан Дж. Джернеґан передав в іракському міністерстві закордонних справ депешу президента Айзенгавера з висловами співчуття прем'єрові Кассімові з приводу замаху. Лікарський комунікат каже, що Кассім, який перебуває в шпиталі, почувається „добре". Він був поцілений трьома кулями в рам'я і в плече. Авто, яким він їхав, брунатний „Шевролет" типу „стейшенваґен" має сліди від численних куль, які вказують, що авто було острілюване з двох сторін. В авті їхали тільки водій і прем'єр Кассім. Водій згинув. Життя Кассімові врятувало, мабуть, те, що коли залунали стріли, водій таксівки, що їхав зараз за автом прем'єра, негайно заїхав в бік і заслонив собою прем'єра, перетягнув його до своєї таксівки та перевіз до шпиталю. Атентатчики зникли серед численних тоді прохожих.

КОНСЕРВАТИСТИ В АНГЛІЇ ЗДОБУЛИ ВЕЛИКУ ВИБОРЧУ ПЕРЕМОГУ

Гаролд Мекміллен

Лондон. — За першими повідомленнями про вислід парляментарних виборів, які відбулись в четвер 8 жовтня ц. р., світлу перемогу осягнула Консервативна партія теперішнього прем'єра Геролда Мекміллена. З-посеред 630-ох виборчих округ, які відповідають 630-ом посольським мандатам в англійській Палаті громад, наспіли вістки щойно з 387 округ. Із них консерватисти дістали 204 мандати, соціялістична Партія праці 180, а Ліберальна партія 3. Однак дальші повідомлення не змінять ситуації в користь соціялістичної Партії праці, а — навпаки — відношення сил може перехилитись у сторону консерватистів, бо найперші підрахунки голосів прийшли з міст, де Партія праці має найбільше прихильників (промислово-робітничі центри), а не обраховано ще голосів в сільських округах з розкиненими оселями, де Консервативна партія завжди була найсильніша. Тому лідер Партії праці Гю Ґейтскелл признав вночі з четверга на п'ятницю свою прогру. „Нарід так хотів і ми йому повинуємось" — заявив він. Управнених до голосування було коло 35 мільйонів англійських громадян. Голосувало 78% управнених. Консерватисти дістали 8,451,234 голоси, або 49.3%, соціялісти 7,707,733 голосів, або 44.9%, лібералн 888,146 голосів, або 5.2% — за отими першими підрахунками. Гадають, що після остаточного обрахунку голосів консерватисти матимуть в новому англійському парляменті більшість яких 110 мандатів. В останньому парляменті вони мали перевагу 44 мандати. Новий парлямент зійдеться вперше 20 жовтня. Зараз потім прем'єр Мекміллен переведе персональні зміни в новому уряді, які — як здогадуються часописи — заторкнуть кілька важливих портфелів. Консервативна партія стоїть при владі в Англії від 1951 року. Це рідкий в історії англійського парляментаризму випадок, щоб одна партія тричі раз-по-раз осягала виборчу перемогу. Ані англійські неофашисти, ані комуністи покищо не осягнули ні одного мандату. Лідер англійських фашистів сер Освальд Мослі, який хотів скористати на расистському конфлікті й кандидував з округи, де відбулись перші в Англії авантюри з муринами, дістав усього 2,821 голос. У тій окрузі виграв соціяліст, що дістав 14,925 голосів, на 877 голосів більше, як його консервативний суперник. Ліберальний кандидат дістав там 3,118 голосів. Не діставши навіть 10% голосів, Мослі втратив виборчий депозит у висоті 150 фунтів (420 дол.). Так само втратили свої депозити 5 комуністичних кандидатів. Після проголошення своєї виборчої перемоги, прем'єр Геролд Мекміллен склав примирливу надпартійну декларацію, пригадавши єдність англійського народу та вмирання англійців, без уваги на їх партійну приналежність, за спільну справу в останній світовій війні. За першими пресовими коментарями, консерватисти завдячують свою перемогу головно гаслові „мир і добробут". У Лондоні до пізньої ночі маси народу стояли на площі Трафальґару, де проголошувано щораз нові підсумки виборів. Американські урядові чинники — за повідомленням із Вашинґтону — дуже вдоволені таким вислідом англійських виборів.

У серпні американці видали на закуп товарів та інвестиції $ 58,800,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що в серпні ц. р. на закуп різних товарів видано 58,800,000,000 долярів, на 2,200,000,000 долярів менше як в липні ц. р. Це зменшення видатків на купівлю товарів сталося внаслідок страйку сталеварів. Видатки на інвестиції в серпні зменшилися на 400,000,000 долярів також внаслідок страйку в сталевому промислі. Роздрібна торгівля зменшилася від липня тільки на 1 відсоток і в серпні виносила 19 більйонів долярів, а гуртівна продаж поменшала аж на 3 відсотки. — і виносила 12,2000,000,000. Дальший розвиток економіки залежний є від того, коли скінчиться страйк сталеварів, який паралізує металеві промисли та деякі транспортові спілки.

Голова Комісії Атомової Енергії Джан МекКон виїхав до Москви

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії Джан Меккон 8-го жовтня виїхав до Москви, щоб тим впродовж 10-ох днів оглянути інсталяції совєтської атомової комісії і щоб після того можна було співпрацювати в ділянці мирного використання атомової енергії. Ця візита була вирішена під час побуту прем'єра Хрущова, і пізніше до ЗДА має приїхати директор головної адміністрації, що завідує мирним використуванням атомової енергії — проф. Васілій С. Ємельянов, який був разом із Хрущовом у ЗДА, і який вже тут конферував із Мекконом. Між іншими вже зроблено пропозицію, щоб відбулася між ЗДА і СССР виміна 20-ох науковців, які цікавляться справою зменшення радіяції від атомової бомби. Меккон поїхав разом із п'ятьма визначними науковцями, і відвідає з ними уранові копальні, в яких ще досі не був ніхто ззакордону. Меккон має виїхати з Москви 18-го жовтня до Лондону на нараду в справі атомової енергії.

Продовжується конфлікт комуністичного Китаю з Індією

Ню Делі. — У відповідь на куртуазійний привіт від індійського уряду з приводу святкування 10-річчя комуністичної влади в Китаї, комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай прислав індійському прем'єрові Неру довгу депешу, в якій висловлює переконання, що теперішні „деякі труднощі між нашими двома країнами" стануть тільки „епізодом". Чу Ен-лай покликається на „глибоку приязнь", яка проходила з ґенерацій на ґенерацію в Китаї і в Індії. Відколи обидві ті країни осягнули повну суверенність, „прийшов велетенський розвиток на базі взаємної симпатії, взаємного підтримування та п'ятьох принципів про мирне співіснування" Проте Чу Ен-лай тільки натякає на теперішній поважний конфлікт між комуністичним Китаєм та Індією з приводу претенсій китайських комуністів до 40,000 кв. миль індійської території. Він не згадав ані словом про ноту індійського прем'єра Неру з минулої суботи, в якій Неру жадав відкликання комуно-китайських вояків з індійської території і заповів, що Індія готова до переговорів про дрібну коректуру кордонів, але відкидає комуністичну мапу Китаю, як базу для розмов, і не вестиме переговорів, поки комунокитайські вояки знаходяться на території Індії.

Індійський прем'єр Неру заявив на пресовій конференції, що він „з приємністю" прийняв до відома примирливий тон депеші Чу Ен-лая, але чекає на ділову відповідь на свою ноту. Індія — сказав Неру — не буде розпочинати воєнних кроків супроти комуно-китайських частин, які вже перебувають на індійській території, зате негайно виступить збройно проти будь-яких нових спроб агресії збоку комуно-?китайського війська.

Конґресова комісія виявила шахрайство в телевізійній програмі „Двадцять один"

Вашингтон. — Голова конґресової окремої підкомісії конґресмен Орен Гарріс від кількох днів веде слідство в справі шахрайства в телевізійній програмі „Двадцять один," яку вела Нешенел Бродкестінґ Компані (NBC). Дотеперішні зізнання свідків виявили, що учасники змагань на цій програмі наперед діставали не тільки запити але вже й готові відповіді, і таким чином здобували перші місця і нагороди. У зв'язку з цими переслуханнями National Broadcasting Company 8-го жовтня звільнила з праці Чарлза Ван Дорена, який за свою дорадчу і коментаторську працю діставав 50,000 долярів річної платні, бо виявилося, що він в 1956-1957 роках за змагання на телевізійній програмі дістав був 129 тисяч долярів. Свідки зізнавали, що програму „Двадцять один" організували шахрайським способом, але не ствердили, що Ван Дорен дістав був наперед готові відповіді під час свого виступу. Ван Дорен покликаний на свідка до Конґресової комісії, але він не відповів, чи зголоситься свідчити в дні 9-го жовтня.

РОЗА СИДОРИК, ВИДАТНА ГРОМАДЯНКА, ПОМЕРЛА В ШИКАҐО

Шикаґо. — В четвер, 8-го жовтня рано, померла тут, після важкої операції, одна з видатніших і активніших наших громадянок і діячок, бл. п. Роза Содорик, чл. Ширшої Ради УКК та Головної Управи Союзу Українок Америки і член Дирекції Ліґи Американців Українського Походження в Шикаґо та членкиня УНСоюзу. Покійна походила із Стрийщини, Західня Україна. Ще два тижні тому вона проводила успішним святом з нагоди 10-річчя 22-го Відділу СУА. Осиротила чоловіка Василя та громаду для якої працювала.

ДАДЖЕРС З ЛОС АНДЖЕЛЕСУ ВИГРАЛИ СВІТОВІ СЕРІЇ БЕЙЗБОЛУ, ПЕРЕМІГШИ „ВАЙТ САКС" З ШИКАҐО

Шикаґо. — Бейзболова дружина „Даджерс", колись з Брукліну а тепер з Лос Анджелесу, виграли цьогорічні світові серії бейзболу, перемігши дружину „Білі шкарпетки" з Шикаґо з вислідом 9 до 3 у шостій грі серії. Перемога Даджерсів закінчила одну з найбільш хвилюючих серій змагань у бейзболі, що, як звичайно, тримає в найвищому напруженні не тільки звеличників спорту, але й загал громадянства впродовж бейзболового сезону. Обидві дружини, що розіграли кінцеві змагання, здобули собі найвищі признання за свою гру, а сам бейзбол, національна гра американців, здобула собі ще тепліше місце в їхніх серцях виявами всіх найкращих прикмет спортсменства. Кінцевим змаганням в Шикаґо приглядалось майже 50,000 осіб, а мільйони громадян слідкували за цими змаганнями при своїх телевізорах та радіоприймачах. Переможні Даджерси є героями дня.

Фрагмент з кінцевих змагань у світових серіях бейзболу, що принесли перемогу для Даджерс.

Лідери кипрських греків ладнають свої внутрішні спори

Родос. — На грецький острів Родос прибули колишній командант революційного підпілля кипрських греків генерал Георгій Ґрівас, замешкалий тепер постійно в Греції, та рілігійний і політичний лідер греків на Кипрі архиєпископ Макаріос і вони перевели дводенні багатогодинні наради. Вони колись співпрацювали у боротьбі проти англійської адміністрації на Кипрі, але розійшлись після того, як архиєпископ Макаріос погодився на тридержавний договір (між Англією, Грецією і Туреччиною), що дає державну самостійність Кипрові, забезпечуючи на ньому англійські військові бази та забороняючи йому прилучатись до Греції. Ген. Ґрівас виступив проти того договору. Арх. Макаріос заявив, що „всі непорозуміння між нами мирно поладнані".

Радіопередачі в Південній Америці для відмічення роковин Мазепи

Буенос Айрес. — Для українських громад в Арґентині, Уруґваю і Параґваю улаштовано ряд українських радіопередач присвячених для відмічення 250-тих роковин Гетьмана Івана Мазепи. Згадані радіопередачі відбуваються заходами Української Центральної Репрезентації при допомозі Спілки Українських Купців і Промисловців, на радіостації „Колонія" (Уруґвай), які передаються кожної п'ятниці від години 21-ої (550 кілоциклів — Радіо Колонія). В їх програму входять коментарі в українській і еспанській мовах, присвячені історичній постаті Гетьмана Мазепи, переплітані музичними та хоровими українськими продукціями. Подібні радіопередачі передавано також через радіостацію „Ексцельзіор" (М. Данилишин).

Ірляндія підкреслює обов'язок боронити Тибет

Об'днані Нації. — Ірляндський міністер закордонних справ Франк Айкен виступив на Генеральній Асамблеї ОН з минулу середу з палкою відповіддю совєтському представникові Васілію Кузнєцову, якому не сподобалось, що Ірляндія і Малаї зголосили резолюцію з засудом комуністичного Китаю за його варварську поведінку у Тибеті. Кузнєцов заявив, що „махінації Заходу" спричинили те, що Ірляндія і Малаї заторкнули „так звану Тибетську справу" з „втручанням у внутрішні справи Китаю". Ірляндський міністер відповів, що коли будь - де у світі насильно порушуються права малих країн і насилується їхню свободу, то інші малі країни зобов'язані виступати в їх обороні.

В АМЕРИЦІ

● Бостонський суд має судити 30-річного радіоператора данського корабля „Утрехта" — Вілема ван Рі, якого оскаржують в убивстві пасажирки цього корабля, 23-річної Линн Кавфман. Він признався, що під час плавби із Сінґапуру зійшовся з п-і Кавфман, а перед зникненням її з корабля дуже її побив. Тіло Кавфман знайшли на узбережжі коло Бостону, звідки корабель відплив до Ню Йорку.

● В неділю, 11-го жовтня, відбудеться посвячення найбільшої в світі статуї Мадонни біля Кросс Вестчестер Експрессвей у Вайт Плейні, Н. Й. Ця бронзова статуя Пречистої Діви, названа „Наша Пані з Фатіми — Американська" має 30 стіп заввишки і стоїть на п'єдесталі у вигляді стрімкої скелі 150 стіп заввишки. Її виконано за проєктом Л. М. Вінтера в Італії, де 14-го липня ц. р. посвятив її Папа Іван XXIII. Статуя коштує 100,000 долярів, що їх уфундувала Молодеча Католицька Фундація.

У СВІТІ

● Чу Ен-лай, комуно-китайський прем'єр, через два дні після виїзду з Пейпінґу Хрущова, оприлюднив в комуно-китайському офіціозі статтю, в якій знову заповідає „визволення" Формози (Тайвані) „з-під окупації американських імперіялістів". Тому, що Хрущов у своїх промовах в Пейпінґу не атакував Америки і висловлювався дуже похвально про миролюбність Айзенгавера, виступ Чу Ен-лая і глуху мовчанку Мао Тсе-тунґа вважають познакою прохолодження відносин між Москвою і Пейпінґом.

● Французька головна військова кватира в Альжирі проголосила, що згідно з перехопленим наказом одного з партизанських командувачів, майора Сі Салага, розстріляно 20-ох старшин, 54-ох підстаршин і 409 вояків повстанської армії, які аґітували за припиненням дальших воєнних дій проти французів.

● У Південній Кореї військовий суд засудив 48-річного генерала Кім Кеун Де, колишнього командувача спеціяльної бригади у Корейській війні, на три роки в'язниці із стягненням 529,000 (14,500,000 корейських ґванів) за зловживання військовими фондами, різні махінації на чорному ринку і хабарництво.

● Комуно - мадярський уряд погодився впустити на Мадярщину делеґацію Об'єднаних Націй, щоб вона ствердила „нормальність життя" в тій країні, але з застереженням, щоб у тій делеґації не було ново - зеляндського прем'єра Леслі Мунро, якого Генеральна Асамблея вибрала після здавлення мадярської революції на голову слідчої Комісії ОН в справі дослідження терору на Мадярщині.

● У Надренії і Рурщині, в Західній Німеччині, дев'ять тижнів панує посуха, яка викликала кризу в центрі порурського стально - вугільного промислу, Дюссельдорфі. Внаслідок браку води скорочено час праці у фабриках. Заведено гостру реґляментацію води для домашнього вжитку.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РІШУЧА ПЕРЕСТОРОГА

Совєтська і сателітна преса у своїх коментарях представляє, що відвідини Хрущова у ЗДА були не тільки величезним дипломатичним успіхом Москви, але й доказом, що в обличчі „мирної коекзистенційної політики", здійснюваної Хрущовим, ЗДА мусіли поступитися і тепер готові йти на злагоду з Совєтським Союзом і всім комуністичним бльоком, навіть примикаючи очі на ті чи інші факти комуністичної агресії.

Тим часом, треба ствердити, що коли йде про ставлення уряду З'єдинених Держав Америки до Москви і світового комунізму, то воно й після відвідин Хрущова у ЗДА, а зокрема розмов його з през. Айзенгавером, залишилося принциповим і незмінним. Доказом цього можуть бути виступи і декларації самого през. Айзенгавера, віце-президента Ніксона, державного секретаря Гертера і, зокрема, промова державного підсекретаря Даґлеса Діллона про американську політику супроти комуністичного Китаю, виголошена в середу 7-го жовтня ц. р. на конференції, влаштованій Американською Далекосхідньою Радою в справах торгівлі і промислу. В усіх цих виступах проведена виразна лінія рішучого спротиву ЗДА всім комуністичним намаганням добитися поширення й закріплення впливу коштом вільних народів світу.

Даґлес Діллон у своїй промові попередив комуністичний Китай і водночас із цим Москву, що кожна спроба загарбати Формозу з допомогою пропаґованої і виправдуваної комуністами „справедливої революційної" чи „визвольної" війни буде потрактована З'єдиненими Державами Америки, як намагання спричинити третю світову війну. Промова Діллона була викликана актами агресії, веденими комуністичним Китаєм на протязі останніх місяців, і тактикою, стосованою Пейпінґом у взаєминах із його азійськими сусідами. Цю тактику, що виявилась у пацифікації Тибету й агресії комуністичних збройних сил на територію Ляосу та на прикордонні провінції Індії, почали китайські комуністи стосувати після досить довгого періоду „співіснування", базованого на „п'ятьох принципах", прийнятих на Бандунґській конференції азійсько-африканських народів. Започатковуючи добу „співіснування з невтральними країнами" Азії, провідники китайського комунізму сподівалися, що це співіснування приведе до створення прокомуністичних рухів у невтральних країнах Азії та Африки і посилить комуністичну інфільтрацію в цих країнах. Тим часом із цих сподівань, підтримуваних конкретною комуністичною підривною і пропаґандивною акцією, майже нічого не вийшло, і в азійсько-африканських країнах почався різкий відворот від комунізму. Тому китайські комуністи, очевидно, за спонукою і підтримкою Москви, були примушені взятися до рішучіших заходів — збройного здушення тибетського повстання та збройної пенетрації на територію Ляосу й Індії, що не тільки не дало китайським комуністам бажаних успіхів, але й ще більше здискредитувало їх в очах азійських народів.

Програвши з політикою співіснування із невтральними країнами і з політикою шантажу супроти своїх недавніх прихильників, комуністичний Китай започаткував нову політично-пропаґандивну офензиву проти Формози, погрожуючи навіть „справедливою війною" за визволення тієї, мовляв, китайської території. Водночас із цим червоний Китай розвинув широку антиамериканську кампанію, тим більше дивну, що насилення тієї кампанії збіглося з закінченням відвідин Хрущова у ЗДА і з його прибуттям до Пейпінґу для участи в урочистостях з нагоди роковин комуністичного режиму в Китаї.

Попереджаючи червоний Китай, що кожна спроба заатакувати Формозу або прибережні китайські острови, які належать тепер націоналістам, стане приводом до світової війни і стверджуючи водночас із цим, що за кожну агресивну акцію комуністичного Китаю чи інших членів комуністичного бльоку відповідатиме також Совєтський Союз, державний департамент ЗДА заявив устами Діллона, що ЗДА докладуть усіх зусиль, щоб відвернути тотальну війну так само, як вони відвернули її минулого року своїм рішучим спротивом бомбардуванню островів Квімой і Матсу. Наприкінці Діллон заявив, що ЗДА не поступляться перед жадною загрозою і що вони рішені розв'язувати всі спірні справи тільки мирним шляхом, так, як це було встановлено през. Айзенгавером під час конференції з Хрущовим у Кемп Дейвід, і чого теж повинні дотримуватися не тільки Совєтський Союз, але й комуністичний Китай та інші члени комуністичного бльоку.

Висловлена на адресу комуністичного Китаю остання пересторога ЗДА виразна і рішуча. Вона ще раз підтверджує, що ЗДА не підуть на торгування свободою народів ні під загрозою зброї та шантажу, ні заради „коекзистенційних" усмішок і жестів Хрущова.

ЧАС МОВЧАНКИ І ВИЖИДАННЯ

Джеймс Рестон, коментуючи пресову конференцію державного секретаря Гертера з минулого вівтірка, назвав поведінку Гертера „дипломатією спутаного язика". Хоч державного секретаря засипано 47-ма запитами, він сказав дуже мало. Рестон, який має опінію одного з найкраще поінформованих щодо відносин у Вашингтоні журналіста, твердить, що тепер „настав час, коли треба говорити по змозі якнайменше, щоб не сказати нічого такого, що могло б відновити гнівний діялог з холодної війни". Тому й для державного секретаря останньою річчю, якої він бажав би, було б „закаламутити справи, поки Вашингтон і Москва знайшли час передумати і достосувати свої погляди до нових можливостей розпочати практичну дипломатію". Під цією практичною дипломатією треба розуміти заходи для розв'язу в а н н я конкретних міжнародних проблем: справи Берліну, об'єднання Німеччини, міжнародного роззброєння, атомових дослідів, ворожої пропаґанди чи культурного обміну, відносин на Середньому і Далекому Сході . . .

Покищо ні одної з цих справ не тільки не розв'язано, але — як сказав Гертер при всій своїй обережності у формулюванні відповідей — нема ніяких ґарантій, що й після відновлення переговорів про Берлін, дійде з Совєтами до порозуміння. Наради Айзенгавера з Хрущовим „відпружили атмосферу", бо Хрущов погодився не визначати ніяких ультимативних дат щодо Берліну і перестав промовляти тоном оскаржувань і погроз. Замість лайок на адресу „правлячих кол" ЗДА — прийшло визнання миролюбности Айзенгавера і ствердження, що він користується довір'ям цілого американського народу. Наче на помах чудодійної палички — змінився тон совєтської преси і тон виступів совєтського репрезентанта в Об'єднаних Націях під адресою З'єдинених Держав. Американська преса незалежна від уряду, але офіційні чинники мусять достосовуватись до тієї нової ситуації, яку можна назвати тимчасовим перемир'ям у холодній війні.

Це перемир'я оперте на надзвичайно крихких ніжках, бо — тільки на словесних заявах про бажання закінчити холодну війну і про потребу лагодження міжнародних конфліктів мирними засобами. В новітній історії бували урочисті багатодерж а в н і декларації про відречення від війни (наприклад, пакт Келлоґа з 27 серпня 1928), бували двосторонні пакти неагресії, а після того, ще не встигало, висловлюючись газетною мовою, засохнути чорнило на договорах, між договірними державами вибухали війни. Мірилом тривкости миру є не заяви, а цілі політики та діла урядів. Покищо з совєтського боку нема найменшої зміни політики, нема й ніякого діла, що свідчило б про зміну совєтських цілей. Є тільки слова. Але Захід, поставивши собі за ціль робити все можливе, щоб оминути атомову війну, хапається й за соломинку зміненого тону виступів Хрущова. Очевидно, що його промова в Пейпінґу на бенкеті з участю 5,000 комуністичних матадорів з цілого світу, де він запевняв, що всі міжнародні спори треба ліквідувати у мирних переговорах, чимало різнилась від того виступу на московському дипломатичному прийнятті, коли він погрожував угробити Захід. І тому не тільки у Вашингтоні, але й у Парижі та Бонні і в залі засідань Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй запанувала „дипломатія спутаного язика": західні державні мужі не хочуть наразити себе на закид, що це вони зірвали перемир'я у холодній війні, що це вони відновили тон гострих промов і обвинувачень. Західні політики воліють мовчати і чекати. Хрущов завжди хотів конференції „на вершинах", а англійські та американські політики погодились, що, може, дійсно краще говорити відразу з тим, хто рішає і диктує, ніж з тими, яким не вільно мати свої думки і які мусять чекати на накази. Отож покищо йдуть дипломатичні приготування до скликання нової конференції „на вершинах".

Вона мала б відбутися десь зимою-весною 1960 року, перед виїздом Айзенгавера до Москви. До того часу західні держави мають устійнити знову спільний плян щодо Берліну і міжнародного роззброєння — двох найважливіших справ, які стоятимуть на денному порядку тієї конференції голів урядів. Для цієї цілі, як заповідають газети, до Вашинґтону приїхали б новий англійський прем'єр та французький президент Шарль де Ґоль. Маючи на увазі непорушність принципів, але змінливість тактики, не виключається, наприклад, такої розв'язки проблеми західнього Берліну, яка залишила б йому свободу під ґарантіями Об'єднаних Націй із зменшеними західніми гарнізонами, як екзекутивним органом ОН та з „коридором" до Західної Німеччини. Не виключається обосторонньої редукції збройних сил, яка зберегла б їхню рівновагу, але тут знову не досить „віри на слово", тільки треба міжнародної контролі. Західня преса допускає обмеження пропаґанди з західнього Берліну за ціну припинення Совєтами заглушування західніх радіопередач.

Ще далеко до будь-якого з отаких передбачуваних компромісів. Покищо існує тільки „передишка" в холодній війні, тільки тимчасове перемир'я. Як довго воно триватиме і чим закінчиться — залежить виключно від Москви, як взагалі післявоєнні події розвивались під тиском совєтського імперіялізму. Але час мовчанки і вижидання не може тривати довго, бо життя висуває щораз нові проблеми і вимагає ясних ситуацій. Тому, що большевики під співіснуванням завжди розуміли тільки капітуляцію Заходу в сутніх справах, треба бути приготованим, що теперішнє перемир'я триватиме дуже коротко.

МАТЕРІ

Я живу і в радості, і в горі,
Та завжди для тебе, мамо, я
Небо прихилив би, зняв би зорі,
Рідная порадннце моя.

Ти мене у грізний час ростила,
Берегла у відблисках заграв
І тебе сьогодні, посивілу,
Мій синок бабусею назвав.

Вже і за онука ти в одвіті,
І смієшся, й молодієш знов . . .
Не відплатиш їх нічим на світі:
Материні сльози і любов!

ВОЛ. БРОВЧЕНКО

ХРУЩОВ, ЗОЛОТІ МЕДАЛІ І КОРОВА

На обіді, влаштованому 19 вересня в Голлівуді президентом кіностудії „Твентис Сенчурі Фокс", Нікіта Хрущов заявив, вказуючи на одного з членів свого почету, інженера Тіхонова: „Хто у вас в Америці багатший за цю людину? Хто він такий? Був робітником, став інженером. І от тепер він є головою Дніпропетровського раднаркому. В його руках величезні металюргійні й хемічні заводи. Дніпропетровський раднарком дає країні більше як половину всієї залізної руди, добуваної в Совєтському Союзі. Але що він сам має власного? Оці штани, що на ньому — і більше нічого. Все інше належить державі . . ."

У Вашингтоні, 24 вересня, на обіді, влаштованому для совєтського прем'єра видавцем часопису „Джорнел оф Комерс", Хрущов, між іншим, заявив: „Треба сказати, що ми не дуже високо цінимо золото. Я міг би тут зацитувати слова Леніна про золото, але думаю, що за обідом це було б незручно". (В 1918 році Ленін в одній із своїх статтей писав, що в майбутньому комуністичному суспільстві золото зовсім утратить свою вартість, і з нього робитимуть . . . виходки). Вказуючи на дві золоті медалі, що прикрашали його груди, Хрущов сказав: „Я маю золото. Ось воно! Але це золото не належить мені. Коли я помру, його віддадуть державі". — „І ваша родина не зможе скористати з цього золота?" — спитали Хрущова. — „Ні, не зможе!" — не моргнувши оком ,відповів совєтський диктатор.

Отак, виступаючи перед американцями, Хрущов старався переконати їх, що почуття власности чуже совєтським людям, що вони його визбулися, що в „країні побудованого соціялізму" поняття власности утратило своє значення — отже здійснились візії Карла Маркса і Леніна. Совєтський диктатор вочевидь брехав — безоглядно й нахабно, у властивому йому стилі вуличного аґітатора і циганагендляра.

А проте, найбільш парадоксальним є те, що саме тепер у Совєтському Союзі, як ніколи за останні 30 років, охопила упривілейовані прошарки населення, передусім пануючу „нову клясу" нестримна жадоба набування рухомої й нерухомої власности, золота, дорогоцінностей — всього того, що в соціялістичному суспільстві, згідно з прогнозами клясиків марксизму-ленінізму, мало б, якщо не зовсім, то бодай у великій мірі втратити свою вартість.

У серпні місяці в совєтській пресі широку дискусію викликала надрукована в „Ізвєстіях", очевидно інспірована згори, стаття якогось В. Нємцова п. з. „Власність та її прихильники". Автор цієї на дуже високих нотах написаної статті закликає „громадськість" (отаке слово!) витрюювати з свідомости совєтських людей „психологію власництва", яка, мовляв, перешкоджає у вихованні громадян майбутнього комуністичного суспільства. Найбільший інтерес привертає та частина цієї статті, де говориться про спекулянтів-власників, що будують собі за десятки й сотні тисяч рублів позаміські доми-віллі і потім витягають з них постійний „нетрудовий прибуток".

Спекуляція „дачами" — це тепер масове явище в Совєтському Союзі. Директори фабрик і крамниць, працівники кооперації, науковці, артисти й письменники — власники партійних білетів, а рівночасно й 2-3 домів. Один дім записують вони на сина чи доньку, а другий на жінку. І таким чином справді виходить, що всі вони, як згаданий Хрущовим інженер Тіхонов, не мають нічого власного, крім . . . штанів.

Інспірована згори стаття В. Нємцова є ніби реакцією партії на обуржуазнювання совєтської суспільної верхівки. Зрештою, партія мусіла зайняти бодай неофіційне становище супроти „психології власництва". В зорганізованій редакцією „Ізвєстій" дискусії в зв'язку з цією статтею забирали голос, очевидно, здебільша підставні фігури — речники становища партії. Ось для прикладу п'ять таких голосів, витягнених з преси: 1. рекомендує приборкати „будівельні апетити" осіб, які мають мешкання в містах, дозволяючи їм, замість 2-3 поверхових віль, будувати легкі літні доми; 2. пропонує встановити єдиний для всіх громадян розмір земельної ділянки під „дачу"; 3. пропонує обмежити спадщинні права; 4. вимагає узаконити деяке обмеження нетрудових прибутків; 5. вважає за конечне „зорганізувати громадську опінію проти спекулянтів дачами і ледарів, створити довкола них атмосферу зневаги й бойкоту".

А проте, все це — пусті голоси, як пустими залишились слова „Інтернаціоналу" про права бідних, бо — „держава дбає не про нас". Совєтського сіроми, чи пак пролетаріяту ці голоси ні в чому не переконають, а „нова кляса", поки існує совєтський режим, жадним із своїх здобутків уже не поступиться. І тому вже в другій статті „Ізвєстій" на цю ж таки тему читаємо, що „особиста власність — не перешкода комуністичному будівництву, вона існуватиме ще довгий час, оскільки ще не створено умовин для того, щоб суспільство взяло на себе всі клопоти, зв'язані з задоволенням потреб громадян. . ."

Ось на які манівці сходить тепер у Совєтському Союзі програма побудови комунізму. Сам автор статті про власність і її прихильників чорним на білому пише: „Не будьмо наївні, такі дачі будують головним чином для того, щоб вкласти свої капітали. Дачу найлегше продати, а крім того, вона ще може приносити нетрудовий прибуток". Автор статті, несамохіть викриваючи хрущовські брехні, спрепаровані для американців, розкриває провалля, що постало між партійно-бюрократичною, упривілейованою верхівкою і трудовим народом, в імені якого виступає совєтський режим. Ось що він пише: „Годі навіть уявити собі, як така власність розкладає людей, особливо молодь. З раннього віку дітям втовкмачують у голови, що вони — господарі дачі, а он ті сторонні хлопчики й дівчатка — зовсім не підхожа компанія: вони не мають своїх дач, яблунь, вишень, тенісного майданця . . ."

Варто згадати ще й поширену тепер серед громадян першої категорії спекуляцію земельними ділянками. Людей, які займаються цими справами, так і звуть „торгівці сотками" — значить, сотими частинами гектара. Київський дописувач „Правди" П. Харченко в числі з 12 вересня пише: „Оформлення передачі землі з рук до рук — справа дуже проста. Громадянин А. просить міську раду виділити якусь частку гектара під індивідуальну забудову з землі громадянина Б., який дає на це свою згоду. Міська рада виділяє, а громадянин Б. одержує від нового власника ділянки 30-40 тисяч рублів".

Рантьєри, що живуть з нетрудових податків, партійні дворянчики, що плодять діток-білоручок, які гребують товариством пролетарських дітей, капіталісти, що вкладають свої капітали в нерухоме майно і записують його на жінок та синків, спекулянти земельною власністю — все це „нові совєтські люди", яких виплодив режим Леніна-Сталіна-Хрущова. Не тільки своєї віллі та золотих медаль, але й старих своїх штанів ніколи державі вони не віддадуть, бо — не вони для держави, а держава для них.

Тим часом в шумі дискусії про „дачі" зовсім непомітно пройшла у совєтській пресі постанова Верховного Совєту про заборону утримувати худобу мешканцям міст і робітничих селищ. За цією постановою всі власники корів — робітники й службовці — мусіли негайно здати їх державі, а хто цього не зробив, у того корову відбирали насильно, виплачуючи її вартість за державними заготівельними цінами з 1958 року — тобто втроє менше від вартости ринкової.

Наступ Хрущова на селянську корову, як відомо, скінчився невдачею: селянин останньої своєї власности йому не віддав. Але це не значить, що на тому й скінчилось. Селянська корова і присадибна ділянка, які забезпечують колгоспникові таку-сяку матеріяльну незалежність від держави — сіль в оці совєтського режиму, найголовніші перешкоди на шляху до комунізму. Про це виразно натякали Москві з Пейпінґу, який на дорозі до комунізму випередив Москву, загнавши 600 мільйонів людей у „народні комуни", де не мають вони справді таки нічого власного, крім того ,що на собі носять.

Ось так виглядає сьогодні совєтське „безклясове суспільство". Робітникові й службовцеві не вільно тримати власної корови, але розкішні віллі партійних чиновників — це річ нормальна. Присадибна ділянка для колгоспника — основа його екзистенції, не сміє перевищувати своїм розміром 0.25 гектара, а ділянки, на яких новочасні дворяни будують свої віллі і влаштовують тенісні майданці — об'єкт розгнузданої спекуляції. У 1918 році казали мудрі українські селяни: „Що таке комуна? Кому — на, а кому — ні".

В. С-ко

Олег Лисяк

ДО СТАРОЇ ЕВРОПИ . . .

Якось, кілька днів тому, відводив я до „води" одного з моїх американських приятелів, який — еміґрував. Якби дивно це не звучало, але таке часом буває, що й американці — еміґрують. Цей, про якого мова, еміґрував . . . до Европи. Мені було трохи дивно — бо ж остаточно, людина мала не злу посаду професора літератури в каледжі, статті його друкувалися за грубими гонорарами в численних журналах, мав не зле помешкання в нюйоркському артистичному кварталі Ґриніч Виллидж, був навіть вже трохи українізований, ба, навіть і англомовна „Свобода" друкувала його статті (за дещо „тоншими" гонорарами), але він все ж таки — еміґрував.

Для пояснення треба додати, що він дістав „Фулбрайт Феллowшіп" на посаду викладача американської і англійської літератури на університеті в Кен, у Франції, і що ця посада непогано платна, тимбільше, що платню платить „дядько Сем" в долярах, а видатки є лише у французьких франках. Можна жити. Шкода лише, що ця посада розрахована на один рік.

„То ж за рік ти повернешся!" — кажу моєму приятелеві. Але він усміхається: „Невер майнд. Навіть і не думаю. Европа є цікавіша. Я пам'ятаю її ще з часів війни. Роби, що хочеш, а до Америки навіть волами мене не потягнеш. Можеш спокійно уважати мене вже за „европейця американського походження".

Для вияснення треба ще додати, що мій теперішній завзятий „европеєць" був в часах війни учасником десанту в Нормандії і з цього часу полюбив так Францію, що не спочив, доки не добився свого „повернення" до тієї країни. В Австрії знову він мав нагоду познайомитись з Першою Українською Дивізією. Його дивізія взяла тоді мою дивізію до неволі (може, ще вояки нашої дивізії пам'ятають вояків з блакитно-білими щитками на шоломах? Це власне дивізія мого приятеля). Потім, ми відновили „дивізійне" знайомство на пенсилвенійському університеті і там власне він від мене довідався, кого це він брав в 1945 році до неволі. В результаті, мій приятель став завзятим, назвімо це, „дивізіонофілом" і ніхто не зможе його переконати, що було колинебудь краще військо, ніж наші дивізійники. Від'їжджаючи, він взяв собі адресу нашого колишнього капеляна о. Левенця в Парижі і як лише трохи „опорядиться", має намір його відвідати і передати привіт від „могили" з Америки. Так то ці, що їх брали в полон, роками пізніше взяли в духовий полон своїх переможців.

•

Коли корабель затрубів вже остаточно і білі хустинки тих, що з палуби махали до останку, зникли вже десь поза Статусю Свободи, я відвернувся і поглянув на спорожнену корабельну галю, яка ще перед хвилиною була повна прощальників. Вже майже вісім років тому, як на цьому самому місці мені прийшлося висісти у характері майбутнього „америка н ц я европейського походження" — щось протилежне до цього, чим має намір стати тепер мій приятель. Тут, за тим самим пересувним парканом стояв Володимир Блавацький, витягнувши через паркан руку до мене, і зі своїм спокійним усміхом мовив: „Так, прошу, то і ви прибули до нас? Може колись ми повертатимемось звідсіля . . ." Але Блавацький — вже з Америки не повернеться . . . А ми? . .

Перед очима вставали і зникали картини минулого, коли я йшов порожніми, як завжди, в неділю, вулицями великого Ню Йорку. Пристанув машинально при барі в Ґриніч Виллидж, де бартендер вмів робити „екстра спешел Мартіні", по рецепті мого приятеля, який якраз в цьому моменті виходить із своїм кораблем на повне море, далеко поза Сенді Гук . . .

„Так, Билл поїхав", — каже сантиментальний бартендер з чорною, як смола бородою і намагається переборотн свій баскійський акцент. „Він повертається" . . .

Повертається? Куди? — думаю і запитливо глядку на бармена. „Чи ж ви не знаєте?" — усміхається цей з-поза бари. „Його ж предки прибули сюди, на цю землю ще з гессенськими полками, в часі боротьби за незалежність. А тепер — він повертається. Ну, якщо навіть не до Гессії, то в кожному разі до нас, до Европи".

Так, — це „до нас", до нашої старої, вимріяної Европи. До батьківщини нас всіх: цього чорнобородого баскійця з-під Піренейських гір, до батьківщини месьє Люї, власника ресторану, до батьківщини головного кельнера Джека О'Браєна, до батьківщини гардеробної дівчини Марисі Ґураль, до батьківщини мосі, до батьківщини цього „тут народженого" американця, мого приятеля Билла, який повернувся . . .

А коли ж нашому родові доведеться повернутися? Чи ще нам самим доля присудить цю радість? Чи може аж в котромусь поколінні, коли не стане вже й може сьогоднішнього Ню Йорку, хтось з нащадків мого роду вилетить якимось дивовижним ракетним апаратом по східньому маршруті, почувши атавістичний клич далекої батьківщини усіх нас, старої, старої Европи . . .

Іван Смолій

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї

(Повість)

(7)

— За границю їх відведемо.

— Не відведемо, Павле, не відведемо. Якби ми розбили ту валку, то до вечора тут буде більше війська, як тих смерік на Магурі. Ми два то ще б дали собі раду і з тим. А що наші зроблять тоді?

— То що робити?

Усташ помовчав. Уперше за ввесь час побратимства не мав відповіді. Що робити? Що видумати проти тих дияволів? Яке право мають вони карати його батька, маму? Нехай його карають, як можуть, — він уже великий. Нехай з ним поміряються. Нехай впіймають його, закують і везуть у Сибір. Їх обидвох! Але яке право мають вони на невинних людей?

Валка віддалялася, вийшовши з ріки на роздолля. Щораз менші постаті. Тільки вози видно і цятки вершників. Не можна вже йти далі. Скрилася валка за верхом у селі. Пішли. Далека їм дорога, ой, далека!

Довго лежали побратими в гущавині над кручею. Просохли вже сліди коліс між бродами. Ні знаку з недавнього походу. Рине безупинно вода по камінню, миготить у сонці, ніби нічого. Таке то людське життя, як той слід коліс . . .

— Ходи, Павле! — промовив нарешті Усташ. — Ходім у Розточину.

За третім верхом, під Магурою вони зупинилися в глибокому потоці. Верхи височіли обабіч, вкриті буйною всуміш з ялицями. Ожина обвила букові стовбури, обплелася кругом сухих вивертів.

Тут їхня криївка. Ось місце, де закопали в дерев'яних скринях читальняну бібліотеку. Обмотали скриню полотнами, облили смолою. Тут і метрики сільські, які передав їм отець, щоб закопали, вивезуть з села, а тут збережеться, аж доки прийде наш час. Бо недовго тій владі панувати. Як прийшла, так і піде.

Тут і зброя. Два ручні кулемети. Гранати. Набої. Дев'ять крісів. Сухо й безпечно під могутнім вивертом. Закрите все від людського ока землею й зеленню.

Усташ глянув на зброю й здивувався, як байдуже йому стало все. А ще недавно так раділи кожною рушницею, кожною ґранатою. Ніби з кожним таким прибутком ближчі були вони до мети — до часу, коли все зміниться, коли знову вкриються гори веселістю та голосними співанками, коли верхи гір загоряться вогнями волі. Так казав їм Бір. Вийде тоді верховинська молодь на гори, розведе вогні волі, і горітимуть вони, як море, в радісних спалахах. Чудний той Бір. Гонений з села в село, з лісу в ліс, як вовк. Батальйон війська вислали за ним поляки на розшуки, і не знайшли. І ті не знайдуть легко. Якби не Бір, може тепер не був би тут. Був би ґаздою. Оженився б . . . Може й не зачепили б його?

— Будеш що їсти? — запитав він побратима. — Я маю тут сухарі.

Він витягнув з-під кореня бляшану коробку від набоїв, але не відчиняв. Грицак понуро заперечив головою, та й сам він не хотів їсти.

Так-так. Якби не Бір. А ще більше, якби не та панна, що заїхала в Міжгір'я з великого міста й ходила самотньо по горах. Давно це було, що про Бора ніхто не чув. А вона виходила аж на гори до них, до пастушків. Сідала між ними і розказувала їм казки. Чекали на неї другого дня нетерпеливо, збігали аж під ліс подивитися, чи йде. Дарували їй ягоди. Плели для неї кошики з найтонших корінчиків. Ніхто таких казок не вмів розказувати, як вона. А потім оповіла їм про Довбуша, що надходив звідкись з полудня аж на Бескиди із своїми леґінями, карав панів і помагав бідним людям.

А леґінів підбирав собі щонайвідважніших. Не всякий за ним міг піти. Приймав тільки такого, хто перейшов пробу. Для того зрубував Довбуш височенну ялицю, аби впала понад глибокий потік, і ще її з кори облуплював, аби була слизька, і казав переходити по тій кладці. Хто перейшов, той йому товариш і панібрат.

То сказав тоді тій панні, що він перейшов би через таку кладку. І що він хоче стати Довбушем. Як сміялися тоді з нього пастушки! Пальцем показували, бо хоч багацький син, а хирляк був, малий, дрібний, з жилками на чолі. Такий вродився. І хоч як мати припрошувала, він навмисне не торкав їжі. То на той сміх пастухів почервонів до кінчиків ух, під землю запастися хотів, у ліс утекти, щоб скритися від насміху, що таке дурне вимовив.

Але та панна взяла його за руку і погладила по голівці. Сміх пастушків угамувався. Він слухав, як вона говорила, що тепер інші часи, як колись були. Нема чого сміятися. Тепер і малий Василько може стати Довбушем. Тепер не конче треба сили. Тепер повинаходили такі машини, що за людей працюють і людям дають силу. Тепер треба великого розуму, треба вчитися. А сили треба для духа. Треба великої відваги. Треба не боятися нічого, вміти потерпіти, витримати і поставити на своїм. Як хто такий стане, то хоч він і не дуже сильний, але буде, як Довбуш, і всі його послухають і всі за ним підуть.

Скільки років уже минуло, а ті слова він усе чує, коли тільки задумається. Чи знала та чужинка, як змінить вона життя малого пастушка?

Став він гартуватися в гірських купелях, не відчував [illegible] їжі. Мужнів, підростав. Став спроваджувати книжки з великого міста і читав, учився. Всюди першим був. Але всюди треба було й сили. Силі покорялися всі. Якби в нього така сила, як у Павла Грицака. Той його одною рукою піднесе, а пристануть коні під гору, покладе руку на люшню, і й підуть.

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Ювілей 65-ліття УНСоюзу усталено на неділю 13 грудня. Календар імпрез на жовтень заповнений мазепинськими, а на листопад, листопадовими святкуваннями. Окружний Комітет Відділів УНСоюзу підготовляє окрему програму та думає над учасниками тієї ювілейної програми. Покликано дві комісії: фінансову, яку очолює гол. радний Т. Шпікула, і пресову, яку очолює підписаний. Пресова Комісія має видати Пропам'ятну Книгу союзового Шикага. Крім короткої історії Батька Союзу, історії союзових початків в Шикаго, історії Дому УНС й Окружного Комітету, в книзі буде реєстр союзових Відділів в районі Шикага, їх коротка історія і знімки. Відділи Джолієт, Гемонд, Гері, Нейд, які не лежать в окрузі метрополітального Шикаго, є запрошені до участи. Матеріяли і знімки їхнього життя будуть поміщені в книзі, бо досі такі дані про ті Відділи ніде не були опубліковані, а для повної історії вони потрібні. В суботу перед ювілейним концертом відбудеться в готелю Шерман „Стріча Союзовців" з представником Головної Канцелярії, з американськими гістьми й пресою. Білети на стрічу вже є в розпродажі. З нагоди ювілею 65-ліття УНСоюзу рішено на зборах Окружного Комітету перевести на протязі кварталу вересня, жовтня і листопада, змаг Відділів в приєднуванні нових членів. Два Відділи, що в тому відступі часу приєднають найбільше членів, будуть відзначені окремою нагородою.

Десятиріччя Дитячої Оселі в Равнд - Лейку, на яку УНСоюз дає щорічно дотації відзначено окремою імпрезою на Оселі. Невтомний організаційний референт проф. Антонович подбав про окремі відзнаки, трофеї і грамоти для всіх тих, що відзначили своє ім'я працею для Оселі, як теж для тих, що в різних ділянках спорту брали нагороди першунів. В програмі, що складалася з двох частин, взяли участь оркестра СУМА під орудую проф. Барабаша та група сумівок, що відспівали модерний український „рок енд рол" та пісню в 4-ох мовах. Діти парохії св. Йосифа під проводом учительки Віри Стравняк дали показ українських танків. Хлопці і дівчата, діти другого вже а то й третього покоління, родженого в Америці, чекали аж до 7-ої вечором, щоб себе приділити до мазепинських святкувань, під іменем яких відбуваються у нас всі імпрези до ватри включно. Промову про Мазепу, мазепинців, битву під Полтавою і її наслідки мав д-р Ол. Бабій. Року Божого 1709 під проводом Мазепи організоване українство поставило перший спротив Москві і той спротив триває досьогодні. Письменник Роман Завадович відчитав ряд поезій. В програмі взяли теж участь пластунки під командою курінної, панни Стефи Дачишин. Чеська дружина орлів приїхала на імпрезу зі своїм гімнастичним приладдям і дала показ гімнастичних вправ. Організація, що зветься „Чесословеска Єднота Орлу" обходить цього року 50-ліття свойого існування. Впротивестві до чеських Соколів Орли є організацією католицькою, поширеною найбільше на Мораві і Словаччині. Інж. Ріхтер мав гарну промову на тему чесько - українського співжиття.

Союзовець Михайло Горох — відбув тримісячну подорож по українських землях, що увійшли в склад Польщі. Відвідав теж наших вивезених українців на Поморю і Шлеську. Я відбув з ним інтервю і описати це все, що я чув від нього, в хроніці не можна. Про те все напишу окремо в Трибуні УНСоюзу за місяць жовтень.

Мазепинські Святкування, відбудуться у нас впродовж місяця жовтня. Молодь відзначить 250-ліття окремою імпрезою, а головна імпреза відбудеться в неділю, дня 18 жовтня в залі Гайскулу на Вестер і Едісон Стр. Святкування будуть гарні і достойні, про що окремо напишу. Але мимоволі насувається питання, чи святкування ті є лише штучним зліпком? Чи працює хтось на тому полі, щоб, як казав Мазепа, ми тягнули в один гуж? Чи може ми бавимося під час свят у фарисеїв на те, щоб колись хронікар мусів написати „През незгоду всі пропали. Самі себе звоювали".

Головний радний Джула — відвідав наше місто „джетом". Відтепер заінавгуровано новий спосіб комунікації з Питсбургу до Шикаго джетом за одну годину. Першим пасажиром цього нового способу літання був саме п. Джула в товаристві свого швагра Гншака і Павла Ронського, всі з Ембридж, Па. Головний радний замешкав в родині пана Олексика, дружина якого є секретарем 22-го Відділу УНС. Бував теж в товаристві головного контролера Петра Пуцила та відвідав ряд українських установ. На питання, як йому подобається Шикаго, відповів: „Нема то, як в Питсбургу!". Пана Джулу уважають в Ембриджі союзовим вітом.

Харина Ляхович — надійна доня панства Ляховичів, побувала 3 тижні в Шикаго. По батькові, що якийсь час був редактором „Свободи", аж доки не виїхав на Флориду, одідичила панна Харина письменницький талан і потяг до журналістики. Під час свойого побуту в Шикаго мала вона в Українському Музею свій виступ в обмеженому товаристві запрошених гостей. Читала свої поезії і давала пояснення. Предсідником імпрези був п. Рубчак, — молодий український письменник.

Наталка Омелянович Павленко — дальше попису ться їздою на конях. Український генерал кавалерії генерал Павленко, її дід, і батько теж любувалися в конях. Дванадцятилітня Наталка має вже своє ім'я і її запрошують на кінні змагання та перегони з перешкодами. В серпні вона виступала на кінських ігрищах в місті Сеюнт Чарлс. В різного рода кінських скоках, перегонах і викрутасах Наталка здобула там різні кляси нагород від 1 до 6-ої включно. Взяла теж участь в Панамериканській Спортовій Олімпіяді. Молодій союзівці бажаємо дальших успіхів.

Український Народний Дім на Савт - Сайді, що недавно змінив назву на Союзовий Дім, відзначає 5-літні роковини. Перше засідання відбулося 12-го вересня 1954 року в приміщеннях Спілки „Тризуб". Ювілейна програма получена з бенкетом відбудеться 31-го жовтня. Головним промовцем буде б. контролер УНСоюзу Іван Іванчук.

Д-р В. Вітковський, дентист і союзовець, замешкав від 1-го вересня в Шорт Виледж, в селі, про яке я вже писав у „Свободі". Значить колонія українців в тій гарній дільниці зростає.

Український Золотий Хрест мав гарний пікнік на власній оселі. Оселя знаходиться в містечку Мортон Гров і складається з двох акрів саду і орнаментальних дерев. УЗХрест винаймив оселю, але йдуть старання придбати її на власність. Чи буде що з цього, покаже будучність і охота членів УЗХреста до праці.

Іван Фенчин — б. менаджер готелю Пенсилвенія і готелю Морісон в Шикаго, змінив працю. Став генеральним „сейлс" менаджером готелю Шерман, одного з найкращих в середмістю. Чому змінив? Кращий „ер кондишин готель".

Група 25 українців з Шикага виїхала літаком з Ню Йорку через Амстердам до Києва. Подорож в обидва боки зі вступом до Москви коштувала разом з харчами за 11 днів $1,185. З тією групою виїхала теж група вірменів через Москву до Єривану, що коштувало теж за 11 днів $1,300. Чого їдете? — питався я і тих і тих. На українців я попав припадком, як відпроваджував одного вірменина. Їхали довідатися, чи справді за Хрущова „жити стало веселіше, чи настала, як казали відлига".

● **У Мадриді, в Еспанії**, відкрито за дозволом влади першу жидівську божницю за останніх 467 років. Еспанські жиди не мали офіційного місця молитви від 1492 року, коли-то прогнано жидів з Еспанії.

Авторський Вечір О. Лисяка в Торонті

Заходом Літ. - Мист. Клюбу в Торонті відбувся 4. 10. в залі Укр. Нар. Дому, 191 Ліппінкот Ст. — авторський вечір письменника Олега Лисяка.

Голова Л. М. Клюбу, д-р П. Шкурат, відкрив вечір о год. 7.15, вітаючи автора і гостей з Америки. Змістовну доповідь про —автора прочитав письменник Зенон Тарнавський з Дітройту. Він схарактеризував всебічно оригінальний талант Лисяка, що для нього Україна — це органічне почуття, а в жилах його героїв кружляє гаряча кров. Заповів появу нової повісти — „Люди такі, як ми", з вимками якої познайомляться учасники вечора.

Ірина Лаврівська, акторка львівських і еміграντських наших театрів, прочитала оповідання „Шибка у вікні", спомин з пам'ятних років 1918 і 1928, що були рішальним для кристалізації характеру та світосприймання автора.

Друга наша акторка, Марія Лисяк, дружина письменника, прочитала оповідання „Один день з життя Кічки", що внесло погідний настрій.

Психологічне оповідання з війни в Індо - Китаю, — „Дієнбієнфу піддасться завтра", нагороджене в 1956 р. на конкурсі літер. журналу Київ, — прочитали Зенон Тарнавський і актор наших театрів, співак і композитор — Юрій Лаврівський.

Марія Лисяк прочитала вступний розділ з повісти „Люди такі, як ми", „Запам'ятаю, тату!", відтак кінцевий розділ з цієї самої повісті — „Атайді от решоткі, заключонная!" — прочитала Ірина Лаврівська.

Мистецьке читання цих творів нашої сучасної літератури викликало незвичайно сильне враження. Ціла заля була до краю зворушена.

Для відпруження — Марія Лисяк рецитувала і співала дві зворушливі поеми - пісні про наш Львів, слова О. Лисяка, музика Ю. Лаврівського, при фортепіяновому супроводі п-ні Жовнір-Клос.

Всі ці мистецькі точки були незвичайно тепло прийняті та довго оплескувані, а вже найбільше — пісні про наш Львів.

Коли на сцені появився сам автор, щоб сказати своє слово, то його прийняли невгаваючими оплесками, що було нагородою за його творчість.

В коротких, можна сказати — військових словах, — автор розповів про початки своєї творчости в однострою воєнного звітодавця. Він писав „спонтанні речі", про те, що пережив, що бачив одвертими очима, що переживали його друзі, коли боролися і вмирали за рідну землю. Писав про львівських „батярів", що перерішили долю Львова в 1918 р., а згодом вернулися до рідної стихії. Писав і пише про тих незнаних героїв, що їх Дух відвічної стихії надхнув до неперевершених геройських діл, що здивували ввесь світ своїм гартом.

Вкінці висловив надію і переконання, що його твори про подвиги наших безчисленних героїв дійдуть до рук наших читачів на рідних землях.

Після цієї мистецької частини вечора відбулася товариська гутірка при склянці чаю. Автор і „американські" гості мали нагоду наговоритися зі своїми „канадійськими" приятелями, часто краянами з рідних земель.

Вкінці голова Клюбу, д-р П. Шкурат, подякував Авторові, який зчерги дякував Л. М. Клюбові, зокрема голові, виконавцям програми і всім численним гостям.

З уваги на великий успіх цього авторського вечора, вартаб б його повторити в інших осередках і скупченнях нашої еміграції. — І. Д-к.

Олег Лисяк

Олег Лисяк народився у Львові, де закінчив правничий факультет. Дальші студії — Пенсильвенійський університет у Филаделфії.

Обов'язки воєнного репортера - звітодавця Української Дивізії в 1944 р. були початком письменницької діяльности О. Лисяка.

По війні Олег Лисяк був першим редактором журналу „До Зброї", опісля працював в „Українській Трибуні" і „Самостійнику". В тих газетах були друковані його короткі оповідання і нариси: „Шибка у вікні", „Горілка поручника Запорожця" і т. д. Він був основником і першим редактором „Вістей" Братства 1-ої Української Дивізії.

Перебуваючи в ЗДА, О. Лисяк співпрацює з редакціями „Свободи", „Америки", „Гомону України", „Овиду".

У 1953 році вийшла друком повість О. Лисяка „За стрілецький звичай". Наклад книжки був скоро розпроданий. У 1956 році він одержує літературну нагороду „Києва" за оповідання „Дієн-бієн-фу піддасться завтра". Пише також оповідання англійською мовою в „Свободі", „Пейс" і ін.

Перша рецензія на книжку О. Лисяка „За стрілецький звичай" пера З. Тарнавського появилася в „Гомоні України" п. з. „Книга серця і крови". Понадто появилося 16 рецензій в українських газетах і журналах таких авторів: В. Державин — Німеччина, Ю. Тис — Аргентина В. Лев і Б. Романенчук — ЗДА, В. Кліш — Бразилія і ін. Всі рецензії дуже прихильні. Теж прихильну рецензію помістив польський лондонський журнал „Белльоні".

Останньо автор закінчив нову свою працю — повість „Люди такі, як ми", що вийде друком у Видавництві „Гомін України" з початком 1960 р. Разом з дієвими особами повісти, ми переживаємо страхітливі дні другої світової війни і її наслідки аж по сьогодні. Терен дії — Україна і закордон, головно ЗДА. Герої повісти — „люди такі, як ми" — українці на обидвох півкулях землі. Головна акція відбувається в часі совєтської і німецької окупації України. Автор вивів дію нашого підпілля і УПА, життя засланців в совєтських лагерях і паралельно життя еміґрантів на чужині.

Провідна ідея повісти — виявити, що люди, які залишилися на батьківщині і борються далі, це ніякі вибрані і приречені на жертву люди. Їх жертва не звільняє нас від обов'язку допомагати їм, (бо ж вони „там боряться"). Вони люди такі самі, як ми, лиш пішли добровільно на шлях боротьби, що єдино веде до перемоги.

Постаті героїв боротьби стоять у паралелі до постатів тих, що, несені воєнним вихром, опинилися закордоном. Але вони там діють відмінно від нас тут, хоч вони „люди такі самі, як ми".

(За „Гомоном України").

Помер славний співак Маріо Лянча

Рим. — У шпиталі в Римі помер в минулу середу на серцеву атаку відомий у всьому світі з своїх фільмів, платівок і телевізійних виступів американський тенор Маріо Лянча, ледве у 38 році життя. Його дійсне прізвище було Альфред Арнолд Кокочча, а прийшов на світ у Филаделфії з батьків італійського роду. Був спершу боксером, почав вчитися співу щойно в 20 році життя. Він грав титулову ролю у фільмі „Великий Карузо". На серце захворів, мобуть унаслідок відтовщуючого лікування: важив 250 фунтів і фільмові продуценти узалежнили його дальші виступи від зменшення його ваги. Протягом року стратив 75 фунтів.

Благословення площі під будову Колеґії св. Василія в Стемфорді вдбудеться вже 25-го жовтня

В дієцезальному обіжнику до Духовенства за вересень Преосв. Владика Кир Амвросій подав до відома священства і вірних вістку, а саме, що благословення площі під будову нової Колеґії св. Василія відбудеться 25-го жовтня 1959 о год. 3-ій після полудня.

На це торжество Владика запросив до Стемфорду Духовенство, як також делегатів від вірних, яких імена подадуть отці Парохи.

До участи в цьому торжестві є прошені теж всі наші Товариства й Організації, яким на серці лежить добро нашої Церкви і нашої національної спільноти на американській землі. Нове приміщення для нашої Колеґії св. Василія в Стемфорді це спільне наше добро і як таке, всі ми є до певної міри морально зобов'язані підтримати всіми можливими способами, щоб якнайскорше воно стало дійсністю.

Ведена досі кампанія збирання фондів на ту ціль не дала ще задовільних вислідів. Все таки є добра підстава надіятись, що широкі круги нашого суспільства доцінюючи конечність тої інституції не остануться позаду, але за приміром щедрих Жертводавців, які вже склали свої пожертви — доложать і свою цеголку в цю нову будівлю.

Нашу надію на успішне завершення пляну будови навої Колеґії св. Василія, підтримує особливо відрадний факт, що два наші братські Союзи, в цьому Укранський Народний Союз включилися цілою в цьому включились цілою в цю кампанію.

Не все Членство УНСоюзу вже відгукнулось на заклик своєї Головної Управи, але маємо надію, що всі Союзовці не відмовлять своєї цеголки на ту добру ціль. Без Вашої щедрої і негайної жертви буде дуже важко затягати машини на поблагословлену площу, щоб почати будову. Тож просимо не отягатись, але по змозі якнайскорше повертати вислані Вам коверти, чи і без них складати пожертви на Іституцію, від якої у великій бірі буде залежати наше майбутнє отут в Америці, а може як Господь дозволить і до певної міри стане вона хосенною для нашого Народу на Рідних Землях.

Вартість того роду Інституції схопив прекрасно великий Приятель Українського Народу Бостонський Архієпископ Його Еміненція Кардинал Кушінг, який приславши привіт з нагоди повідомлення про благословення площі під Колеґію св. Василія пише: „Доки переслідувач ще гуляє, тільки в Америці можуть українці в спокою розвивати своє релігійне і культурне життя та передавати доростаючому поколінню ці традиції, які колись треба буде знову понести на рідні землі. При Божій помочі і при постійній піддержці зі сторони українських людей Колеґія св. Василія стане важним і дієвим знаряддям в процесі цієї передачі традицій"...

У свій час будуть подані днях і тижнях будуть подані дальші інформації та точна програма свята благословення площі під Колеґію св. Василія в Стемфорді. В. Л.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Нюйоркський Відд. ОбВУА** (Об'єднання б. вояків - українців Америки) на своїх місячних сходинах в суботу 10-го жовтня ц. р. обговорюватиме останнє перебування Хрущова в Америці та становище українців в цій справі. Доповідачем буде ред. Іван Кедрин. Заля Літературно - мистецького Клюбу при 2-ій Евню, початок о год. 7-ім веч.

● **Українська танцюристка Рома Прийма** виїхала в минулу середу, 7-го жовтня, кораблем „Юнайтед Стейтс" з Ню Йорку у кілька місячну подорож по Европі та близькому Сході. Її тура передбачує Париж, Швайцарію, Австрію, почерез Італію до Греції, Бейрут в Ливані, Єрусалим, Каіро і назад почерез Неаполь і Марсей до Америки. Усюди там Рома Прийма влаштовуватиме свої танкові виступи.

● **Управа Українського Студентського Гуртка при Колумбійськім університеті**, повідомляє своїх членів, що Загальні Річні Збори відбудуться дня 13-го жовтня ц. р., о год. 7-ій вечором, в Fayerweather Lounge. Колумбійськ. університет. Крім поточних справ Гуртка, інформуватиме про Віденський Фестиваль Молоді, президент СУСТА, Константин Савчук.с

Коротні Вістки

● **Атомовий підводний човен „Сідреґон"** наскочив коло Портсмуту, Н. Г., на великого кита і пошкодив собі гребний ґвинт та вал. На цьому човні був у той час віце -адмірал Гайман Ріковер.

● **Фундація Молочної Індустрії стверджує**, що в 1958 році американці витратили на молоко 7,080,000,0000 долярів, але фармери з того дістали тільки 3,200,000,000 долярів. Фармери одержують по 12 центів за кварту молока, а споживач платить за неї 25 до 30 центів.

● **В Атенах** відбулось посвячення четвертого з черги дому для студентів Атенського каледжу. Фундатором цього дому є грецький багатій з Ню орку Кіріякос П. Тсоляйнос. Два роки тому він побудував був академічний дім в Атенах на честь свого покійного батька ,а тепер здвигнув другий такий дім на честь своєї померлої матері.

● **Група міжнародних учених** фізики, між ними два лавреати Нобеля, головно американці, японці і французи, проголосили в Парижі спільну заяву, в якій передбачають, що 1 мільйон осіб помре і 1,250,000 ненормальних дітей народиться у вислідi вже переведених у світі атомових вибухів. Вони твердять, що з цієї причини вже 15,000 дітей народилось ненормальними.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Окружна Конференція Відділів УНС відбудеться в суботу 10 жовтня 1959 р. о год. 8.45 вечером, в залі УНДому 831 Джозеф Евню. На порядку нарад справа Ювілейного Концерту. Запрошені всі Відділи УНСоюзу з Рачестеру, Обурн і Менчестер. За Управу — Вільям Гуссар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Товариство „Дністер", Інк., 361 Відділ повідомляє, що Місячні Збори Т-ва відбудуться в суботу, 10-го жовтня 1959 р., о год. 8-ій веч., у власній домівці. На порядку нарад важливі фінансові та організаційні справи. Участь членів обов'язкова. За Управу: М. Малетич — голова; П. Кучма — фін.секретар; Б. Левицький — рек. секретар; В. Хоміцький — касир.

НЮАРК, Н. Дж. — Б-во св. Ів. Хрестителя, 76 Відділ повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го жовтня, 1959 р., о год. 1-ій попол., Просимо вирівнювати залеглі вкладки. Маємо членів, що залягають з вкладками 3 і 4 місяці і їм грозить суспенда. За Управу: Ст. Мриґлод — голова; М. Сороколіт — касир; В. Салабун — секретар.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во Поступовий Клюб, Відділ 70, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в середу, дня 14-го жовтня 1959 р., о год. 7-ій вечером, в УНДомі, 96 Фліт Ст. Просимо прибути численно та привести нових членів. За Управу: І. Патуляк — пред.; П. Костик — секретар.